

Mandat da la rogaziun federala 2010

LA REGENZA

A LAS ABITANTAS ED ALS ABITANTS
DAL CHANTUN GRISCHUN

Stimadas conburgaisas e stimads conburgais

Mintga onn, la terza dumengia da settember, celebrain nus la rogaziun federala. Engraziar, far penetienza, urar. ... Questas trais noziuns èn francadas pli fitg en la lingua da la baselgia ch'en noss mintgadi. Tuttina èn differentas modas da cumportament e tenutas che vegnan exprimidas en las trais activitads «engraziar», «far penetienza» ed «urar» anc oz impurtantas per nus tuttas e per nus tuts.

Il pled «engraziel!» scuntrain nus savens en il mintgadi. Nus schain «engraziel fitg!» u «bun engraziament!». L'engraziar en la muntada da la rogaziun federala surpassa dentant talas furmas da cumportament. El sa basa sin in profund «engraziament» senti. Bleras chaussas che nus possedain u che nus survegnin da noss conumans resentin nus sco normalas u avain l'impressiun ch'ellas ans sajan schizunt debitadas. Pir, cur che nus essan conscients che nus n'avain nagin dretg da survegnir talas, resentin nus ina vaira engraziaivladad er per nossa sanadad, per nossa segiranza materiala e per la pussaivladad da concepir nossa vita en in pajais liber. La rogaziun

dad oz ans dat l'occasiun da realisar en moda conscienta l'evidenza da nossa vita persunala ed er d'esser engraziaivel per las chaussas da mintgadi.

Ils plets «far penetienza» èn francads anc pli pauc en nossa lingua da mintgadi ch'il pled «engraziar». Nus enconuschain il verb «punir», quai che vul dir tant sco surpigliar las consequenzas negativas d'in sbagl che nus avain commess. Nus vegnin punids, pia chastiads. En il cas normal cunter nossa voluntad.

Auter èsi tar il «far penetienza». «Far penetienza» premetta noss giudizi sco er nossa prontadad da midar noss cumportament. Nus vulain puspè far bun las consequenzas d'in sbagl. Nus vulain emperder d'in sbagl ed ans cumportar auter en il futur. Tals process da midada èn pussaivels en il sectur religius, politic, professional e surtut er en il sectur privat. «Far penetienza» po uschia per exempel signifitgar che nus dumandain in uman che ans stat datiers per perdun per ina groppadad. En il conturn professional po «far penetienza» signifitgar d'annullar ina fatschenta malonesta u da restituir in gudogn exorbitant. Per las politicras e per ils politichers vul «far penetienza» tranter auter dir da star tar ina faussa decisiun e da surpigliar la responsabladad persuerter. La rogaziun dad oz ans porscha la chaschun da reponderar sinceramain noss cumportament envers la natira, envers noss conumans ed envers nus sezs e da tschertgar, sche necessari, pussaivladads da turnar, da far penetienza.

Igl existan er differentas imaginaziuns e definiziuns da la terza activitad che dat al di dad oz il num, numnadamain da «l'urar». En quest lieu duai mo vegnir accentuà in aspect spezial da l'urar. Far uraziun premetta ch'il singul uman accepta sia finitad. L'uman che ura metta sasez enavos. El accepta che betg tut n'è realisabel per el. El accepta ses cunfins. Nus stuain acceptar ch'i dat situaziuns, nua che nus na pudain betg pli diriger nossa vita. Nus stuain acceptar la

nunpussanza e la supportar. Mintgina e mintgin da nus enconuscha talas situaziuns. La rogaziun dad oz ans dat l'ocasiun da reflectar davart noss cunfins persunals e d'exercitar umilitanza.

Stimadas conburgaisas e stimads conburgais, nossa confruntauziun persunala cun «engraziar», cun «far penetienza» e cun «urar», che nus essan envidads da far oz, ans dat la schanza d'ans sviluppar persunalmain. Il barat cun auters umans è fitg impurtant per noss svilup persunal. Nus duvrain ils conumans da noss proxim conturn e da noss chantun. Gist uschia essan nus er dependents da la convivenza da nossas conburgaisas e da noss conburgais svizzers sco er d'in dialog tolerant e liber da pregiudizis cun umans d'auters pajais ed en auters pajais. Nus duessan er reflectar davart quellas chaussas al di da la rogaziun federala.

Cun quests patratgs As giavischain nus ina rogaziun contemplativa ch'è purtada d'engraziaivladad e da confidenza.

Cuir, settember 2010

En num da la regenza

Il president: *Claudio Lardi*

Il chancelier: *dr. Claudio Riesen*

REMARTGAS

1. Tenor l'ordinaziun dal cussegl grond dals 24 da favrer 1971 vegnan las plaivs respectivamain las pravendas supplitgadas da laschar leger giu da scantschala respectivamain giu da chanzla il mandat da la rogaziun federala otg, eventualmain quindesch dis avant questa festa, pia ils 12, eventualmain ils 5 da settember 2010, e da render attent la raspada ch'i stoppia – tenor la medema ordinaziun – vegnir fatga ina collecta il di da rogaziun en tut las baselgias dal chantun. Il retgav da quella vegn concedì tenor il conclus da la regenza dals 27 d'avrigl 2010 per mintgamai in terz ad «Insieme Grischun, uniun per umans cun in impediment spiertal», a la «tgira d'uffants da la scola St. Catharina» ed a la «federaziun grischuna da las senioras e dals seniors».
 - *Insieme Grischun, uniun per umans cun in impediment spiertal*: «Insieme Grischun» è in'uniun da geniturs cun vastas porschidas en il sector da la furmazion e dal temp liber. Il club da temp liber che vegn surveglià pussibilitescha da far gratuitamain differentas activitads culturalas e sportivas durant l'entir onn. Ensem cun l'associaziun Cerebral Grischun metta Insieme Grischun a disposiziun in servetsch da distgargia per famiglias cun confamigliars impedids.
 - *Tgira d'uffants da la scola St. Catharina*: Dapi l'onn 2008 maina la scola St. Catharina a Cazas – sco project da pilot – ina canorta d'uffants cun promoziun linguistica tempriva. Cun agid da programs da promoziun sin basa linguistica e scientifica vegnan ils uffants da famiglias estras instruids en tudestg, fertant che lur mammas frequentan curs da tudestg. Il project na persequitescha betg mo finamiras d'integraziun, mabain er finamiras da furmazion e duai facilitar l'entrada en scolina.
 - *Federaziun grischuna da las senioras e dals seniors*: La federaziun grischuna da las senioras e dals seniors represchenta ils interess da las senioras e dals seniors e porscha diversas occurrenz per la terza generaziun. Questas servan a promover la qualitat da vita en la vegliadetgna sco er a tgirar la cuminanza. Mintga mais cumpara il feigl d'infurmaziun «Capricorn» che publicgescha differentas contribuziuns e novitads.
2. Las suprastanzas communalas vegnan incaricadas da far la collecta en consentiment cun las instanzas ecclesiasticas e da consegnar la summa rimnada fin ils 30 da settember 2010 a l'administraziun da finanzas dal Grischun, 7000 Cuira, CP 70-187-9.
3. Las suprastanzas communalas vegnan plinavant envidadas da procurar che tut ils zains vegnian tutgads la sonda avant il di da rogaziun a las 18.00.

La reproducziun è permessa pir suenter ils 15 da settember 2010.